

Duurzaam Limburg (B)

Robert Declerck

Colofon

Duurzaam Limburg (B)

©2019 Odyssee Reisgidsen vof

©2019 Robert Declerck

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze gids mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, op namen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Tekst: Robert Declerck

Serie redactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Robert Declerck tenzij anders vermeld

Kaart: UvA Kaartenmakers | www.uva-kaartenmakers.nl

Druk: Q-Promotions, Tilburg | [w\]www.q-promotions.nl](http://w]www.q-promotions.nl)

Met dank aan

Alhoewel schrijven een eenzame bezigheid lijkt; een reisgids maak je niet alleen. Velen hadden inbreng: het thuisfront, de toeristische diensten, de horeca, de anonieme verhalenvertellers, de uitgeverij of mensen die je onderweg ontmoet. Dank aan iedereen! Bijzondere dank aan Ronny Luyckx (Toerisme Limburg) voor zijn aanpak.

Odyssee Reisgidsen

Odyssee Reisgidsen levert zijn titels als paperback of als e-book. Paperbacks zijn verkrijgbaar bij de (reis)boekhandel in Nederland en Vlaanderen, via Bol.com of de Odyssee-website. De e-books zijn alleen verkrijgbaar via de Odyssee-website. Daarbij kan de reiziger zijn of haar eigen gids samenstellen.

Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel en accuraat mogelijk te houden. Toch kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Odyssee zoekt auteurs

Naar IJsland, Extremadura of een andere onbekende bestemming aan de randen van Europa of de wereld geweest? En je wilt een reisgids schrijven? Meer informatie over het schrijven van een reisgids vind je op onze website.

info@odyssee-reisgidsen.nl | www.odyssee-reisgidsen.nl

Volg Odyssee op Facebook, Twitter en Instagram.

Foto omslag: Fietsen tussen de ruïnes van de bomen in Hechtel-Eksel. Foto Toerisme Limburg

Foto titelpagina: Elektrische fluisterbootjes in Negenoord-Kerkeweerd

ISBN 9789461230638

Voorwoord

Na mijn 'Duurzame Ardennen' nam de belangstelling voor duurzaam genieten nog toe. Ik ben er sowieso van overtuigd dat een vakantie of een uitstap niet zo nodig 'ver' moet zijn om te worden omschreven als heerlijk, mooi, lekker, spannend, ... Als je ook nog de uitgespaarde vliegafstand in rekening brengt, is het genoeg dubbel zo groot. Binnen een straal van enkele honderden kilometers van jouw thuis zijn er voldoende plaatsen voor vakantieplezier en reisgenot.

Van alle Vlaamse provincies staat Limburg het verst wanneer je vakantie koppelt aan duurzaamheid. Laat dat nu net de provincie zijn waar ik de eerste 25 jaar van mijn leven doorbracht. Tijd voor een herontdekking, nu met het vizier op 'duurzaamheid', maar zonder de vele toeristische troeven van Vlaanderens' groenste provincie uit het oog te verliezen. Geniet met volle teugen van Limburg!

Robert Declerck

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen? Laat het ons weten! Of heb je tips over hotels, pensions, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een e-mail naar: info@odyssee-reisgidsen.nl

Inhoudsopgave

Limburg verkennen

Een schets van Limburg 7

Noord-Limburg

Odyssee's aanraders 9

Land van zand en bomen 10

Landduinen en beekvalleien 16

Maasland 25

Midden-Limburg

Groeipolen Hasselt en Genk 36

Mijnsites, vijvers en geschiedenis 43

Nationaal Park Hoge Kempen 55

Zuid-Limburg

Haspengouw, fruitstreek en Romeinen 59

Voeren, een buitenbeentje 84

Achtergrondinformatie

Landschap en bevolking 87

Geschiedenis 89

Economie 92

Cultuur 92

Limburg Fietsparadijs 92

Wandelen in Vlaanderen's groenste provincie 94

Lekker Limburgs: wijn, asperges, champignons ... 94

Praktische informatie

Limburg van A tot Z 96

Kaders

Minus van Looi, de schrijver die zijn dood voorspelde 11

Een link met Amsterdam 20

Nationaal Park Hoge Kempen 32

RivierPark Maasvallei 34

Grote Hasselaren 37

Beknopte Limburgse mijngeschiedenis 41

De Wijers: het Land van de 1001 Vijvers 46

Zilveren Helmen en Zwarte Duivels 52

Vierkanthoeven, overal in Haspengouw 61

Kapellen bij een wegsplitsing 67

De Kernielse Zwarte 71

Zeg niet siroop tegen stroop 72

Erasme Louis Surllet de Chokier: de bijna-koning van België 74

Belgisch Limburg

© UWAK

Een schets van Limburg

Connecterra, het mooiste panorama van Limburg. Foto BigStock

Limburg wordt in het westen begrensd door Vlaams-Brabant en Antwerpen, in het noorden door Noord-Brabant en Limburg (NL), in het oosten eveneens Limburg (NL) en in het zuiden door de provincie Luik. Als een eiland in een Luikse zee ligt daar ook de Limburgse gemeente Voeren.

Landschappelijk kan je Limburg grofweg opdelen in Kempen in het noorden, Haspengouw in het zuiden en Maasland in het oosten. De scheiding tussen Kempen en Haspengouw ligt min of meer bij de lijn Halen-Hasselt-Bilzen. De Kempen en het Maasland zijn quasi vlak, terwijl het Haspengouwse landschap hier en daar stevige rimpels vertoont, die bijdragen tot de populariteit van de elektrische fiets.

Limburg, de groenste van de Vlaamse provincies, heeft altijd al liefhebbers van natuur, rust en stilte aangetrokken. Daar bovenop was er de spreekwoordelijke gastvrijheid van de Limburgers, die je best kon symboliseren met de Limburgse vlaai. Waar elders taarten gereserveerd werden voor het vieruurtje, durfden Limburgers deze lekkernij aan te bieden op alle uren van de dag, zelfs bij het ontbijt. Bovendien waren deze vlaaien vaak van eigen maaksel, zelf gebakken dus.

Vandaag wordt er wellicht minder thuis gebakken, maar ze worden nog steeds belegd of gevuld met fruit: zwarte pruimen, abrikozen, kersen, rabarber, appelen, kruisbessen, bosbessen en aardbeien. Fruit van eigen bodem. Daarnaast zijn er ook vlaaien met een raster bovenop of helemaal gevuld met rijst.

Sinds de voormalig mijnningenieur Hugo Bollen het fietsroutenetwerk Limburg bedacht en realiseerde, al snel gevolgd door wandelroutenetwerken, hebben deze de Limburgse vlaai ingehaald als alom gekende karakteristieken voor een

deugdendoend verblijf in de nog immer gastvrije provincie. De impact van deze routenetwerken op vrijetijdsbeleving, toerisme en tewerkstelling is zodanig omvangrijk dat lovende termen als ‘uitvinding van de eeuw’ en ‘achtste wereldwonder’ herhaaldelijk opduiken in de media.

Dat de natuur nog zo rijkelijk ongeschonden bleef in Limburg is onder meer toe te schrijven aan de ‘afstand’ tot Brussel. In de ogen van de bestuurders aldaar leek Limburg immers een verafgelegen gebied, met veel arme landbouwgronden (in de Kempen). Tot er steenkool gevonden werd in de ondergrond. De mijnontginning was aanvankelijk een succesverhaal, maar zou uiteindelijk nauwelijks driekwart eeuw duren. De impact ervan blijft enorm. De gesloten mijnsites zijn of worden omgetoverd tot attractiepolen die veel ruimer gaan dan toerisme, maar ook aandacht hebben voor creativiteit, natuur, ontspanning, het verleden, recreatie, cultuur, horeca...

Verschillende landschappen

Landschappelijk lijkt het gemakkelijk om Limburg op te delen in Noord en Zuid, zeg maar de Kempen en Haspengouw, maar je mag evenmin het boeiende Maasland uit het oog verliezen.

De Limburgse Kempen hebben al langer hun armere imago afgeschud en pronken nu met hun rijkdom aan gevarieerde en ongeschonden natuur. Haspengouw oogt dan weer totaal anders met zijn licht golvende landschappen, zijn overvloedige fruitteelt, de zeer vruchtbare landbouwgronden, een groot aantal goed bewaarde vierkanthoeven en de talloze kastelen waarvan de geschiedenis vele eeuwen overspant.

Op mensenmaat, zo zijn de grotere Limburgse steden, of ze nu diepe historische wortels hebben (Tongeren, Hasselt, Sint-Truiden) of het gevolg zijn van de voorbije boom van de kolenindustrie (Genk). Eeuwenoude historische roots ontdek je ook in Borgloon, ooit de belangrijkste plaats van het graafschap Loon. En wat gedacht van Peer en Halen? In Peer zou de oorsprong liggen van de schilderdynastie Bruegel, terwijl Halen de plaats is waar het Belgische leger haar belangrijkste overwinning behaalde tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Vaak zijn steden en stadjes samengevoegd met omliggende dorpen tot een grotere gemeente. Vooral in Haspengouw zal je vaststellen dat die dorpen, verscho- len in het landschap, bijna allemaal over minstens één kasteel en een vaak eeuwenoude kerk beschikken.

Duurzaamheid

Alsof voorgaande nog niet voldoende je interesse voor Limburg opwekte, is er ook nog de ruime aandacht voor duurzaamheid en duurzame producten. Op tal van locaties kan je terecht voor producten van eigen bodem, zoals dranken, vlaaien, brood, confituren, confituur enz. Tal van landbouwers bieden vlees, groenten en fruit aan volgens het principe van de korte keten. Limburg is echt ook wel een lekker-land.

Odyssee's aanraders

Industrieel erfgoed

C-mine, Winterslag
Stoomstroopfabriek, Borgloon
be-Mine, Beringen

Bijzondere duurzame projecten

Dagcentrum De Wroeter, Kortese-
sem
Zorgboerderij Ommersteyn, Dil-
sen-Stokkem
Brasserie Tievishoeve, Opglab-
beek

Hoog fietsgenot

Fietsen door water, Genk
Fietsen door bomen, Hechtel-
Eksel
Fietsroutenetwerk Limburg

Bijzondere plekken

Nostalgie in Bokrijk. Foto BigStock

Maasmechelen Village, Maasmechelen
Antiek- en Brocantemarkt, Tongeren

Prachtige natuur en landschappen

Abeekvallei, Oudsbergen
Wandelgebied Negenoord-Kerkeweerd, Dilsen-Stokkem
De Wijers, Zonhoven

C-mine. Foto BigStock

Dorpskern en kasteel, 's Herenel-
deren
Oud-Rekem, Lanaken
Duits militair kerkhof, Lommel
Provinciaal Domein Bokrijk, Genk

Opvallende kastelen

Alden Biesen, Rijkhoven
Kasteel van Bertho, Tongeren
Kasteel van Duras, Duras
Commanderie, Sint-Pieters-Voe-
ren

Shopping

Demerstraat, Hasselt